בסוד שיח שאול שיר

מחוך 5000 רק 400

מי שנקלע בשבוע שעבר למלון 'ניר עציון', יכול היה להבחין בקבוצת רבנים היושבת בחבורה מבוקר ועד בוקר בלילה ודנה בלהט רב. מי שהתקרב, פגש בכ־25 מאות בלילה ודנה בלהט רב. מי שהתקרב, פגש בכ־25 דיינ"י הגיור בישראל שהתכנסו לשלושה ימי השתלמות אינטנסיבית, שעיקרם דיונים מרתוניים כיצד ניתן לשפר את מערך הגיור בישראל.

'יכולת למצוא שם את 'הרכבי הצמרת': הרבנים צפניה דרורי, יפעיהו מיימלים, בניהו ברונר, מרדכי זמיר, שמואל קפלן, ישראל גליקמן ונסים כהן. 'הרכבי הדרום': הרבנים יוסף אביאור, מרדכי בראלי, אליעזר אלטשולר, חיים אידם וצבי צרפתי. וארבעת 'הרכבי שלים־א': הרבנים צבי ליפשיץ, נדעון פרל, ישראל רוזן, שלמה שוקן, משה אדרעיי, יעקב ורהפטיג, יהודה פריס, יהודה עמיחי, אליהו בירנבוים, דוד בס ונוספים. ההתייצבות הכמעט מלאה של עשרת ה'הרכבים', על חשבון זמנם הפרטי, מוכיחה איכסתיות רבה ומעורבות אישית גבוהה מצד הדיינים, אשר כולם חדורים בהכרה, כי 'את לעשות' למען הגיור, כאן ועכשיו.

חבודה זו היא קצה הפירמידה. בסיסה כמאה אולפני גיור בכל רחבי הארץ, המופעלים ע"י עשרות מורים ומרוח בתקציב משרד החינוך (בניכוחם של נציגי הדיינים הקרויים 'שלוחי בי"ד'. מעדכת זו־עדוכה לקלוט, במאות פנים ובידידותיות, את כל חפצי הגיור כהלכה, ומסתבר, כי אין זרימה מאסיבית מקרב 'גויי חוק השבות'.

'יכולת להאזין לדין ודברים עם נציגי משרד הפנים, ובראשם הרצל גדל', ראש מינהל האוכלוסין, ועם נציגי הסוכנות היהודית ומשרד החינוך. הוחלפו רעות ועמדות עם הממונים על קליטת עולי אתיופיה ועם ארגונים הנ' לחמים במיסיון הנוצרי המסנה להשתחל לפתחי ה'גיור'. שיאו של הכנס היה מיפגש מרגש עם קבוצת נידות מחבר העמים אשר פירטו את תחושותיהן והלוך נפשן 'לפני ואחרי'. כולן העידו על היחס הנלבב להן זכו מצד הדיינים, שליחי בי"ד והמשפחות הדתיות־לאומיות שאימצו אותן.

הוחשמה הדעה, כי על דייני הגיור לצאת מעט מן הצל, האופייני לאלו 'שעושים ופחות מדברים' וליידע את הציבור בפעילות זו. לדעת הדיינים, בקרב הציבור הדתי לאומי שומעים בעיקר את מותחי הביקורת והובכי ה'הלקאה העצמית' בנושא "אבל אשמים אנחנו" שיש בקרבנו מעל רבע מיליון נכרים שהתאזרחו מכח חוק השבות, מלבד ארבע מאות אלף(!) עובדים זרים. וכך, ברוח זו פורסמו ב'הצופה' לפני שבועיים (עש"ק וינש) דברים שנאמרו בכנס תמיכה בגיור, שנערך ביוזמת הקיבוץ הדתי. משום־מה בחרו להביא את תוכחות הזעם של הרב יואל בן נון, של פרופ' בני איש שלום ושל ר"ר אשר כהן, התובעים "גיור המוני" וזוקפים אצבע מאשי מה גם כלפי רבני הציונות הדתית. לא פלא שרבני הרב אלי בן־דהאן (מנהל בתי"ר הרבנים האחראי כיום על מערך הגיור) באותו כנס, בקיבוץ הדתי, לא צוטטו. שכן, הם אינם משתלבים ב'מגמה'. והיכן הגילוי הנאות? הלה ציין, כי למרבית העולים הנוכחים אין ענין בגיור, וראיה לדבר: מעל 90% ממסיימי האולפנים מתגיירים! מי שמ' עוניין ומתאמץ – מתקבל. וראיה נוספת: 'המכון המשותף' אשר באולפני זרמו כ־5000 תלמידים, ועם תקציב ענק יחסית לשאר האולפנים, העמיד עד כה פחות־מ־400 מתגיירים!

"חכם באשי" עם מיקרופון כשר

הרב יצחק חליבה מבוגרי ישיבת "שדרת יוסף", הוכתר ביום חמישי שעבר כרבם של יהודי סודקיה. הרב חליבה הת' עטף בגלימת ה"חכם באשי" המסורתית בטקס תגיבי, שבו נטל חלק "הראשון לציון", הגר"א בקשי־דורון שליט"א, שר התיירות, הרב יצחק לוי, ועוד רבנים ואישי ציבור ממזרח ומערב. טקס מרשים.

כאשר השתתף הרב חליבה איש המודיעין הכנס הרבנים במרוסט אישליז, שהתקיים באחרונה, העידו לו כי רבנים וסתם יהודים המקפידים על הלכה, ייתקשו להתפלל בשר בתות ומעדיים בבית הכנסת המרכזי, "עוזה שלום" באיסר נבול, שכן, בבית הכנסת הזה שבו הוא מתפלל, מוגש מיקרופון כמו בבתי הכנסת של הפרוטים והקונסרבטיבים. את הבעייה פתר במקום איש העסקים והחסד הבריטי, מר טין שטרן, השוהה בסופי שבוע בישראל. שטרן קיבל על עצמו לממן מיקרופון כשר למהדרין לשימוש בשבת תוצרת צומ"ת, בראשותו של הרב המהנדס ישראל רזין. המהלוקה לשירותים רחוצים בתפוצות בראשותו של אליעזר שפר, נייטה תקציבים להתקנת שני מיקרופונים רחיים נוספים בעוד שני בתי־כנסת בסודקיה. עכשיו רק נותר לשכנע את השוחטים את החזנים שיימנעו מנסיעה בשבת את ראשי הקהילה שיאפשרו לרב, איש חב"ד, לגייל זקן וללבוש בגדי רב חסידי. 'סירטוק' וכו'. מדהים, אבל ראשי הקהילה בסר רקיה הסילו על הרב, חסיד חב"ד המשרת בקודש באחת הקהילות, מינגלות מחרות, שראשי תנועת ההשכלה לא היו מסלים בכותנו. אבל זאת היא סודקיה.

המיקרופונים הם בהבשר של הגר"ש ישראלי זצ"ל הצ' מרפו לפסיקתו רבנים חשובים אחרים. (וראה תומיין ס"ו בעניין זה). הבעייה עם המיקרופון היא רק תרמיתית ולא הלכתית. המיקרופונים של צומ"ת התקנו בארץ באולמי תרבות, בתי־מלון ובתי אבות בהסכמת הרבנים המקומיים. באר"ב ובקנדה ניתן לראות אותם בכ־20 בתי־כנסת אור־תודוכסים.

עוד צדיק נסתר נאסף אל אבותיו

במודעות האבל לא היו שום תארים, לא רב ולא ר'. שתם בניסין עודד ז"ל. גם בני משפחתו הקרובה וחבריו לא ידעו בדיוק מיהו האיש, שהסתלק הוא בן 61 בלבד. רק אשתו רמזה בימי "השבעה", כי לא נעלם ממנה מי היה בעלה.

באיגוד המושבים של הפועל־המזרחי הכירו היטב את אחיו, עודד יפת ה"ו, אבל בניסין עודד זצ"ל צפו את סודו והוא היה יודע רק לבודדים. צדיק נסתר היה האיש וכל חיי בגרותו היו קודש לחי העולמים.

רבי בניסין עודד זצ"ל גר בכפר־סבא (ברחוב הרב קוק), בשכנן שבו התמקמו בני עדת תימן. הוא היה משולב בחיי הקהילה כדבים אחרים, אלא שהולך הוא בן 61 בלבד. רק אשתו בדיוק מיהו האיש, שהסתלק הוא בן 61 בלבד. רק אשתו רמזה בימי "השבעה", כי לא נעלם ממנה מי היה בעלה.

בראיונות היו קודש לחי העולמים.

רבי בניסין עודד זצ"ל גר בכפר־סבא (ברחוב הרב קוק), בשכנן שבו התמקמו בני עדת תימן. הוא היה משולב בחיי הקהילה כדבים אחרים, אלא שהולך הוא בן 61 בלבד. רק אשתו בדיוק מיהו האיש, שהסתלק הוא בן 61 בלבד. רק אשתו רמזה בימי "השבעה", כי לא נעלם ממנה מי היה בעלה.

תיקון היסוד

השבת פרשת שמות היא השבת הראשונה של שבוב"ם ת"ת (שמות, וארא, בא, בשלח, יתרו, משפטים, תרומה, תצוה). ישנם הנהגים לקי בוע תענית האמירת סליחות ביום חמישי בשבוע, כאשר קוראים את הפרשיות הנ"ל. (שובב"ם בשנת רגילה ושובב"ם ת"ת בשנה מעוברת.)

ובארצי רינים ומנהגים כתב, כי הפרשיות הללו בזכותן מגיע נבוד רז. "לפי שבהם מדומדם תשובה, תפילה, צדקה ותלמוד־תורה, הם ארבע רוחות העולם. היינו, בפרשת שמות יתבאר ענין הגלות וסיבו פים, וימררו חייהם וכל העבודה הקשה הזאת למיניהן וחיבוד הזה הת' שובה לנגליית: פרשת וארא שם יתבאר התשובה שהיא בלב שלם ומידת האמת; בפרשת בא ענין העבודה בשלמות־ענין התפילה 'תורי - מתן תורה משפטים - דינים; תרומה - נדבת הלב בצדקה ופרשת תצ וה בעשיית בגדי כהונה לאהרן איש חסיד, ושם יתבאר גמילות חס דים (מובא בשל"ה ש"ו עמוד ב').

ואף שתעניות שובב"ם ת"ת נוהגות בעיקר בשכל המקובלים וה' נידים אחרים, הנה ישנה התייחסות לשובב"ם ת"ת גם במשנה ברורה. בהלכות תענה סימן תרפ"ח סעיף ז' אות י"ח (המפנה למשנה ברורה) נאמר: 'ולענין תענית של שובב"ם ת"ת עיין ב'באר היטב' ('שערי תשובה'. וכבאר היטב (שחיבור רבי יהודה אשכנזי וצ"ל היין בסיסטין) כתב: "יש מהגים בשנה בעוברת לקבוע תענית בכל יום ה' מפרשיות שובב"ם ת"ת ויש אומרים גם פרשת ויקהל־פקודי האומרים שומר יש ראל וכו'. ופשוט שהשליח ציבור אומר "ענגו" בשחרית ובמנחה. וכתב האר"י ז"ל בפירוש התורה, שימים אלו מסוגלים לתקן עון קרי יותר מכל השנה להמתעקים בהם. לכן מתחיל מפרשת שמות שאז התחיל השעבוד, שנתקן הקפ' ראדם הראשון ינגמר בפרשת כי תקנה עבר עברי עיין שם".

ובספר שער רוח הקודש שחיבר המקובל האלוקי, רבי חיים ויטאל וצוק"ל, כפי מה שקיבל מפי האר"י הקדוש זי"ע, מובא, כי בקריאת שמע שעל המיטה אפשר לתקן את מה שפגם האדם באות ברית קודש.

בשנים האחרונות, מזכות המקובלים, ייתר ויותר אנשים מעדת הס סידים מתענים בשובב"ם ת"ת.

לא הבין במרגליות

ביום ההילולא של הרה"ק בעל "אריה רבי עילאי" זי"ע (רבי אריה לייב ליפשיץ, נסתלק בי"ו שבט תר"ו) סיפר האדמו"ר ממדזיבוז שליט"א:

"לאחד שבעל "אריה רבי עילאי" התגרש מאשתו, רצה הרה"ק בעל "שמח משה" ליקר אותו כחתן לבתו היחידה. ואת, ביודעו שהוא תלי "שמח משה" מופלג וגאון עולם. שענה הרבנית הביתית' אמר לה: אספר לך מעולם המשלים. היה אדם פשוט אחד, שמצא חבילת מרגליות והשב כטעות שהן גריסים. עמד במטבח והכניסן לקדירה, בחשבו לבשלן. כעבור כמה שעות שרתתו הפים על האש, ראה האיש שה"גריסים" עודן קשות כאר בנים ולא הבין מה גורם לכך. סיפר זאת לחבירו, שיש לו בקדירתו גרי סים משונים שאינם מתבשלים. אותו חבר שהיה פיקח, אמר שרצונו לראות את אותן גריסים. בא לביתו וראה שה"גריסים" אינן אלא מרג ליות יקרות. הציע לו: שמע נא, אתן לך גריסים טובות תחתן, והחלף עמי את גרי־סין.

אמר ה"שמח משה" לרבנית: אותו חותן שהשליך את ה'אריה רבי עילאי' לא הבין במרגליות, אולם אני מבין בהן.

*

וביו"ט שבת היתה הזילולא של רבי צבי אלימלך מדינוב זי"ע, בעל "בני יששכר". אחד מבני משפחתו שבע בנחת ה' ונטפתו לא נמצאה. היו תפילות, היו חיפושים ואף הצדיק בעל "בני יששכר" היה שרוי בצער בשל המקרה הזה. הלך אצל הגבר ואמר: גם אנחנו יכולים לך שות כמו התנא רבי פנחס בן־יאיר (כמובא בגמרא בענין הגבר ג'נאי) ואמר לשר ההרחוב: אם אתה מולם את אברהמ'לה - טוב, ואם לאו, גר זהני עליך שלא יעברו בך מים ותיבש. תיקף ומיד השליכו מימי הגבר את נוטת הנפטה.

*

סיפר המשפיע החסידי הת"ר ר' שאול ברוק זי"ע:

בביתו של רבי יהונתן אייבשיץ זי"ע, הסבו לסעודה לרגל שמחה משפחתי. לאחד הסעודה התבקש כל אחד מהנוכחים להגיד דבר־תורה על־פי זכרונו. בפינה ישב יהודי פשוט, שניכר היה עליו שאינו בר־אר ריין. כאשר פנו אליו שיאמר דבר־תורה, סירב תחילה. לאחר התנגנים רבים פתח היהודי את פיו וקרא: "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד". כשר ראה רבי יהונתן את פניהם המשועשעות של הנוכחים לשמע "הפילפול המעמיק" של היהודי, שתודתו לא היתה אומנותו, אמר: "לבולהו את פירוש, לבי מדאי". לאמור: את כל החידושים שאמרתם כאן אפשר לפ רוץ תוך מהדברים שאמר היהודי הפשוט הזה.

אחד הנוכחים בסעודה, שהיה שותם במקצועו, חייך קלות מתחת לשפמו והעיר בלי משים: "אף לאחי אית פירוש". הזהה־אומר, גם את דברי של אחיו יהודי אפשר לפרוץ. רבי יהונתן הקע בו מבט תוהה ול מחרת הזה: "העבירו אותו ממלאכת השחיטה".

רק מאחר ייתר נודע לכל. ששותם זה בדיוק מאביל את הקהל במדי פות ומכשילם באסדרים חמורים, כפי שקורה כאשר השותם אינו יראי שמים.

עורכת המוסף: נעמי גולן